

Εκθεση Κομισιόν: Τριπλό μήνυμα στην Άγκυρα για Ανατ. Μεσόγειο, μεταναστευτικό, ανθρώπινα δικαιώματα

«Η Τουρκία να εξομαλύνει τις σχέσεις της με την Κυπριακή Δημοκρατία και να σεβαστεί την κυριαρχία όλων των κρατών-μελών της ΕΕ στα χωρικά ύδατα και τον εναέριο χώρο τους» σημειώνεται στην ετήσια έκθεση της Κομισιόν για τις προς ένταξη χώρες

Την ετήσια έκθεση για τις προς ένταξη χώρες και την πρόοδο την οποία έχουν σημειώσει παρουσίασε η Κομισιόν.

Όσον αφορά στην Τουρκία σημειώνεται ότι «το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανειλημμένα έχει δηλώσει ότι η ΕΕ έχει στρατηγικό συμφέρον για ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο και για την ανάπτυξη σχέσης συνεργασίας και αμοιβαία επωφελούς σχέσης με την Τουρκία».

Χαιρετίζει την αποκλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο και υπογραμμίζει: «Η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεργαστεί με την Τουρκία με σταδιακό, αναλογικό και αναστρέψιμο τρόπο».

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση ανανέωσης μονομερών ενεργειών ή προκλήσεων που παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο, η ΕΕ θα χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα και τις επιλογές που έχει στη διάθεσή της, προκειμένου να υπερασπιστεί τα συμφέροντά της και των κρατών-μελών της.

Δίκαιη επίλυση του Κυπριακού στο πλαίσιο του ΟΗΕ

Αναμένει, επίσης, από την Τουρκία να υποστηρίξει ενεργά τις διαπραγματεύσεις για μια δίκαιη, ολοκληρωμένη και βιώσιμη επίλυση του Κυπριακού στο πλαίσιο του ΟΗΕ, σύμφωνα με τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες βασίζεται η ΕΕ, ενώ υπογραμμίζεται ότι δεν πρέπει να υπάρχουν μονομερείς ενέργειες που θα μπορούσαν να αυξήσουν τις εντάσεις στο νησί και να υπονομεύσουν την επιστροφή στις συνομιλίες.

Σύμφωνα με την έκθεση, υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών της Τουρκίας. Οι ανησυχίες της ΕΕ για τη συνεχιζόμενη επιδείνωση του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος δεν αντιμετωπίστηκαν αξιόπιστα από την Τουρκία. Η Τουρκία πρέπει να αντιστρέψει αυτήν την αρνητική τάση ως θέμα προτεραιότητας με την αντιμετώπιση της αποδυνάμωσης των αποτελεσματικών ελέγχων και ισορροπιών στο πολιτικό σύστημα.

Σχετικά με το μεταναστευτικό, αναφέρεται ότι η Τουρκία σημείωσε κάποια πρόοδο. «Μετά τα περιστατικά του Μαρτίου 2020 όταν η Τουρκία ενθάρρυνε ενεργά μετανάστες και πρόσφυγες να ακολουθήσουν το χερσαίο δρομολόγιο προς την Ευρώπη μέσω της Ελλάδας, η κατάσταση τελικά

αποκλιμακώθηκε. Έγινε κάποια πρόοδος ως προς την ενίσχυση της ικανότητας επίτηρησης και προστασίας των ανατολικών χερσαίων συνόρων».

Σημειώνεται επίσης ότι «η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας του Μαρτίου 2016 συνέχισε να αποδίδει αποτελέσματα και η Τουρκία συνέχισε να διαδραματίζει βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση της μετανάστευσης κατά μήκος της Ανατολικής Μεσογείου» και «στη φιλοξενία του μεγαλύτερου προσφυγικού πληθυσμού στον κόσμο». Αναφέρεται ακόμη ότι η Επιτροπή τον Ιούνιο του 2021 πρότεινε να διατεθούν 3 δισεκατομμύρια ευρώ σε πρόσθετη βοήθεια για τους Σύρους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία. Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει τη σημασία της συνεχούς εφαρμογής της δήλωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών και της αποτροπής των παράτυπων διαδρομών μετανάστευσης».

Αναφορικά με τα Βαρώσια, η Τουρκία πρέπει να πάρει πίσω άμεσα τις μονομερείς ενέργειες που ανακοινώθηκαν στις 20 Ιουλίου 2021 και όλα τα βήματα που έγιναν για τα Βαρώσια από τον Οκτώβριο του 2020 που αντιβαίνουν στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Η έκθεση σημειώνει ότι από τον Δεκέμβριο του 2020, «παρατηρήθηκε μια πιο θετική δυναμική στις σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας μετά την αποκλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο μέσω της διακοπής των παράνομων δραστηριοτήτων έρευνας και γεώτρησης υδρογονανθράκων από την Τουρκία στις θαλάσσιες ζώνες της Κύπρου και της Ελλάδας και την επανέναρξη των διερευνητικών επαφών μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας τον Ιανουάριο 2021. Αυτές οι συνομιλίες θα πρέπει να παραμείνουν ένα πολύτιμο κανάλι επικοινωνίας μεταξύ των δύο πλευρών για την εξεύρεση κοινού τόπου για την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας».

Οι ανησυχίες της ΕΕ για τη συνεχιζόμενη επιδείνωση του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος δεν αντιμετωπίστηκαν αξιόπιστα από την Τουρκία.

«Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2021 χαιρέτισε αυτές τις εξελίξεις. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι η ΕΕ θα παραμείνει προσπλωμένη στην προώθηση των συμφερόντων της και των κρατών-μελών της, καθώς και στη διατήρηση της περιφερειακής σταθερότητας. Ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών επισκέφθηκε την Άγκυρα στις 15 Απριλίου και ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών επισκέφθηκε την Αθήνα στις 30-31 Μαΐου όπου διαπιστώθηκε η αμοιβαία επιθυμία για προώθηση μιας θετικής ατζέντας. Ο Έλληνας πρωθυπουργός και ο Τούρκος Πρόεδρος συναντήθηκαν στις 14 Ιουνίου» σημειώνεται.

Η Τουρκία να δεσμευτεί κατηγορηματικά για σχέσεις καλής γειτονίας

Αναφέρεται επίσης πως «όπως τονίστηκε από το Συμβούλιο, και απορρέει από τις υποχρεώσεις υπό το Διαπραγματευτικό Πλαίσιο, αναμένεται από την Τουρκία να δεσμευτεί κατηγορηματικά για σχέσεις καλής γειτονίας, διεθνείς συμφωνίες και ειρηνική επίλυση διαφορών με προσφυγή, εάν είναι απαραίτητο, στο Διεθνές Δικαστήριο». Στην έκθεση καλείται η Τουρκία «να αποφύγει απειλές και ενέργειες που βλάπτουν τις σχέσεις καλής γειτονίας, να εξομαλύνει τις σχέσεις της με την Κυπριακή Δημοκρατία και να σεβαστεί την κυριαρχία όλων των κρατών-μελών της ΕΕ στα χωρικά ύδατα και τον εναέριο χώρο τους καθώς και όλα τα κυριαρχικά τους δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου μεταξύ άλλων του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευση φυσικών πόρων, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο, ιδίως τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS)». «Κατά συνέπεια, η Τουρκία αναμένεται να απέχει από οποιοσδήποτε δραστηριότητες γεώτρησης υδρογονανθράκων στις θαλάσσιες ζώνες άλλων κρατών» επισημαίνεται.

Τέλος, στην αναφορά στο τουρκολιβικό μνημόνιο σημειώνεται ότι «το διμερές μνημόνιο συνεννόησης για την οριοθέτηση των θαλάσσιων δικαιοδοσιών μεταξύ της Τουρκίας και της κυβέρνησης της Εθνικής Συμφωνίας της Λιβύης, που υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2019, εξακολουθεί να υφίσταται παρά το γεγονός ότι αγνόησε τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στην εν λόγω περιοχή, παραβιάζει τα κυριαρχικά δικαιώματα των τρίτων κρατών, δεν συμμορφώνεται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας και δεν μπορεί να παράγει νομικές συνέπειες για τρίτα κράτη».